

Szerkesztőség:

Arad, a Magyar Királyság Arad vármegyéjében.

Arad, június 1.

Igazságügyminiszteri program.

Azon nagyszabású programbeszéd, melyet Szilágyi igazságügyi miniszter a képviselőház egyik utóbbi ülésén tartott...

Itt most, azonban csupán annak konstataciójára szorítkozunk, hogy ez a programbeszéd kétségtelenül határozott forduló pontot jelez.

Egy határhöz ez a múlt és jelen között. Egy nagyon világos utmutató arra nézve, hogy mi fog történni a jövőben...

Esemény ez a beszéd, egészen általában elvontan véve is, ha pedig azt vesszük fontolóra, hogy az újabb alkotmányos sora több mint két évtizede alatt ez az első beszéd az igazságügyminiszteri asztal mellől...

De van Szilágyi beszédének és négyfás határozott kijelentésének más nagy érdeme is, mely abból áll, hogy amár határozott gyökeres reformokat helyez kilátásba, minők a tábla decentralizációja, a szóbeliség és közvetlenség, a polgári kodifikáció, a büntető törvénykönyv novellája a később revíziója, mind-

amellett nem szakít a múlttal, nem ignorálja a jelent, hanem számotvetve a viszonyokkal s az adott tényezőkkel, az életbe léptetendő reformok minden lényeges szemét összefüzi szándékozik a tényezők állapotokkal; tehát nem felforgatni, nem rombolni készül, hanem áthidalni a jelen és a létesítendő nagyfontosságú reformok közti űrt, szóval: mindent fokozatosan, rendszeres egymásutánban szándékozik létesíteni és pedig egyszerűen folytonos, észleltudatos előnyomulással az egész országon.

E tekintetben határozottan szakít az eddigi tradíciókkal s eljárással, nem szándékozik novelláris uton toldozva-foldozva javítani, hanem gondosan téve le alapját minden intézménynek részint egymás után, részint egymással kapcsolatosan akarja a nagy s tőrös munkát létesíteni.

Nagyon természetes tehát, hogy ez a miniszteri programbeszéd a képviselőház minden pártjánál osztatlan sőt rendkívüli tetszésben részesült, a mire évek során nem volt példa a képviselőház történetében.

De nemcsak maga a beszéd, annak tartalma, lényege ragadta magával a házat s nyerte meg a képviselők általános tetszését s helyeslését, hanem fokozta ezt az az erős meggyőződés is, hogy Szilágyi miniszter az ő ismert erélyénél, határozott jelleménél fogva mindazt, a mit kijelentett, nemcsak képes, de kész is megtestesíteni, végrehajtani.

A szervezeti ülésben a képviselők nemcsak szavakat, nemcsak nagyszabású beszédet hallottak, de ugyancsak plaszticze látták maguk előtt a bekövetkező reformtények egész hosszú láncolatát.

Es ez a több hét óta tartott költségvetési általános és részletes tárgyalásnak méltó és méltóságjeljes befejezése volt.

Nem így lett ez kontemplálva, s midőn az egyes tárczák költségvetéseire nézve a tárgyalási sorrend megállapított, senki se gondolhatott arra, hogy a nagy munka punktuat Szilágyi beszéde fogja képezni. Annyi azonban bizonyos, hogy e kedvező véletlen rendkívül fokozta a képviselőknek, és pedig pártkülönbség nélkül, a jövőre nézve táplált reményeit.

Mert e beszéd még az ellenzéki pesszimisták körében is a legjobb hangulatot idézte elő, s még egyrészt hivatal van a közelmúlt hónapok folyamán a képviselőházban felmerült keserűségekre a feledés fátyolát vetni, másrészt a pártokat minden bizonynyal közelebb fűzendi egymáshoz, ha nem is minden, de legalább azon igazságügyi reformkérdésekben, melyekre Szilágyi beszédében rámutatott s melyekre nézve kérte nemcsak saját pártjának, hanem az ellenzéknek is egyetértő támogatását.

Ennek a programbeszédnek birtokában, s a bekövetkezendő években szükséges reformok biztos tudatában most már nyugodtan lehet ezen lésszakot berekeszteni s megayitni a következő, a mely ülésszak kétségtelenül a legfontosabb törvények megalkotására lesz hivatva.

Mi csak azt óhajtuk, hogy ez az erős és minden ízében hatalmas kabinet, melynek kompakt voltát Szilágyi nagyhatalú program-beszédében is erősen tanusítja, részestüljön a nagy és szükséges reformok keresztül tele érdekében a saját legjobb akaratán, erős elhatározásán és kitartó munkálkodásán kívül egyszersmind szerencsében is, azaz ne zavarja meg czirkulusait valami európai konflagraccio, vagy valami más, a mostani számítások körén kívül eső non putarem!

Erzsébet főhercegnéasszony trónörökös. A »Börsenzeitung« tudni véli, hogy Ferenc József uralkodó a trónörökösök rendet meg akarja változtatni a trónörökös leánya javára?

Szilágyi Dező beszéde. mint a Pol. Corr. konstatálja, végleg megcsafolta az ellenzék amaz álitását, hogy az ujjalalkított kabinetben kimaradhatatlan lesz a meghatalomlás. Szilágyi határozottan hangsúlyozta a kabinet egyetértését.

A konverzió. Mindazon a konvertálásba bevont a nagy kölcsönök, a melyek még eddig nem mondatk fel, a »B. C.« jelentése szerint, július eleje előtt folmdadtak. A konvertálandó kölcsönök nagy része is a legközelebbi hetekben kerül felmondásra; oskias

az alföldi vasút-társaság elsőbbség-követnyeit halasztják október első jéré. Az esztendőben-czímleteknek 4. és 5. százaalékos ezüst-czímletekre való kicserélésre vonatkozik az újajlat, míg fog tétetni.

Oroszország egyetlen barátja.

A pétervári orosz hivatalos lap jelentése szerint a Peterhofban adott lakomán a császár a következő felkőszöntőt mondta: »Montenegro fejedelmének, Oroszország egyetlen igaz és hű barátjának egészségére emelem poharamat!«

A csar felkőszöntőjét berlini politikai körökben élénken kommentálják s általában azt hiszik, hogy pro vokáló jellege volt.

Az orosz császár toasztja, melyet a montenegrói fejedelmre mondott, bizonyára a legelőbb eszmélőket fogja felkelteni Európaszerte, elannyira, hogy ha nem a szeptentvári hivatalos lap közölte volna ezt a toasztot, bizonyára mentül többen kétkedtek volna authenticus voltában. Oroszország »egyetlen igaz és hű barátjának« nevezte a toasztban az orosz császár a montenegrói vajdát, a mi a fekete hegyek urára nézve bizonyosan igen megtisztelő állapot, de hogy az orosz politikára nézve ebben a vallomásban egy rettenetes szegénységi bizonyítvány állítottatik ki, az azt hiszik, bővebb és részletes fejtegetésre nem szorul.

Tartózkodunk most a kérdés azon oldalának minden részletes erítésétől, hogy az orosz császár ezen nyilatkozatában mőkora azófolata foglaltatik mindazon pesszimisták hűleléseknek, melyek hosszú idő óta ugy akarnak feltüntetni az egész keletet, mint a melyen az orosz törökök minden ponton diadalmasok voltak; hogy az orosz császár maga csak egyetlen hű és igaz barátot vél láthatni a egész keleten s ezt az egyetlen barátot Montenegró urában találja fel az, azt hiszik, eléggé kiáltoán megozófoja ezt a felfogást. De mársért tagadhatatlan, hogy a felkőszöntésben különösen annak ily ostentatív módonvaló viágga hocsátásában igen komoly jelenségekkel van dolgunk.

Azt mutatja ez, hogy a császár, lelke mélyéig elvan keseredve a nemzetközi

viszonyok miatt s hogy abban a helyzetben, amelybe az orosz politika jutott, készen kell állnia Európa nak, készen a béke barátainak minden meglepetésre.

Arról sem eszélünk ez uttal, hogy az orosz politika e nyit hadüzenete minden orosz barátát után epedező nemzetközi ényező ellen, használ-e bármit is Orosz nemzetközi helyzeté igen kelletlen, állapotának, s hogy valamely nagy birodalom szerez-e úgy jó barátokat, hogy végig sőrti valamennyit, a kikről hatályosan remélhetné a mellé való sorakozást: ez vegre is Oroszország belső ügye, s maga lassa, mit ér el vele.

KÜLFÖLD.

A belgrádi helyzet. Garasani ellen, mint olvasóink már tudják, nagyon erőlyesen jár el a kormány, a mi feltűnő akkor, midőn a zavarások megállítására olyan keveset tett kedzetben. A zavarásnak, úgy látszik, más tekintetben is nagy hatása van; a regenszég meghasonlott a kormányval, Risztios a kormánytanácsban kikelt Tuszanovic ellen, a kire minden hibát rá akar kenni. Bomlott állapotok ezek. Azt is rebesgették, hogy Mihály exmetropolita nem fog napélyes bevonulást tarthatni és imé, mint a sgrgöny jeleint épen nem vonult be csöndben. hogy a tüntetésre okot ne adjon, hanem még faklyászenével is kísértek, jóllehet igaz, hogy a kormány és a regenszég részéről senki sem jelent meg. Persiani orosz követ azonban jelen volt és szívélyes szavakkal üdvözölte a metropolitát, kit a közönség megajánlott. Erő csendőrcsapatok kísérték a tüntetőket, a kik sem is okoztak bajt, mert hiszen ugyanazok voltak, a kik a haladó pártot annyira helyben hagyták vasárnap s a haladó párt ellen, mely most mocszani sem mer, nem keltett katonaság.

Belgrádból azt jelentik, hogy a város nyugodt. De a nyugalom még nem lehet biztos, mivel a csendőrállomások, a zőseplétek, követészek és konzulatusok előtt megkötözöttek és teljes felszerelésben felvonulnak: Attól tartanak, hogy ánap lévén egyes ittások könnyen zavarásokat idézhetnek elő s ezek ellenében közbiztonsági intézkedések tétetnek. Az ország belsőjebből nyugtalanító hírek terjesztésének Bagerdában, egy vasuti állomáson a jogadnait körüljáró, a pártgyűlésről biztató haladó pártiakat állított megátamadtak levették és a Moravia folyóba dobták. Hasonló sora érte hír szerint a pártgyűlés legjait Szendrőn. Továbbá az hírik hogy a kragujevaczi ar-

Az »ARADI KÖZLÖNY« tárczája. (Junius 2.)

Makói színházi levél.

Az »Aradi Közlöny« eredeti tárczája. - Ha ezt a feliratot meglátja e lapok valamelyik makói olvasója, biztosra veszi nem lehet ebben egyób: mint rosszakaratu ráfogás. Mert a makói közönségnek, mint ezt az ottani lapok írják is, az a meggyőződése, hogy az aradi lapok csak rosszat irtak Moosonyiról és társulatról, még pedig ok nélkül.

Tárgyilagosan szándékom írni, nem akarok tehát vitába bocsátkozni. Azt hiszem, ha a makói sajtó és közönség úgy ismerné az aradi viszonyokat mint mi, kik hónapokon át figyelemmel kísértük a színházi ügyeket, úgy talán még nem fogja oly indoklatlan odavetni a fenti állítást.

De hát azt irtam oda a czim alá, hogy makói színházi tagoktól lesz benne szó tehát ne bántunk, a multat, ne holygasuk a — szemétdombot, nézzük a jelent, keressük ebben az igazságot: pártatlanul, higgadtan.

Ott jártam Makón, meggyőződtem a viszonyokról. Kérdézősködtem, tanulmányoztam, s rövid idő alatt oly képet nyertem, melynek alapján tisztá véleményt mondhatok.

Képlejének egy fabódét, oldalt páholyokkal, a magában karzattal, földszinten egy oszlop falózat: ez a makói színház külső képe. Szó sincs róla nem behizgoló, megnyerő. De láttunk mi már ütött almat, mi belől egészes volt. Így vagyunk a színházal is. Ne itéljük el. De valjuk be őszintén a színpad az primitív. Oly kicsiny, hogy azon mozogni is sllig lehet. Ha tíz ember van a színpadon és fölőbe egy kisded dekoráció a darab, úgy ember-ember háán áll és aig tehetnek egy-két lépést.

Ehhez kell mérnünk a díszleteket is. Kicsinyek, semmitmondók vagy hogy erősebb, de találókbb kifejezést használunk: igen szegényes külsejűek.

Ilyen a benyomás a külsőt illetőleg. Azaz nem a legjobb ajánló levél.

S a színtársulat? A makóiak e'vannak telve dícséretel. Mondhatnám be sem telnek ezzel, ilyen jó társulat még nem járt Makón sat. hasonló ékes szavakkal tisztelik még. Pedig lassuk csak közelőlőbről.

»Mikor ott jártam épen Brczik »Parasztkissasszony« at adtak. Kövessy német, Szentesi Ilonát, az aradiak kedvenczeit nem kell dicsernem. Jó kézben volt a két szerep és el is játszottak hatással, De a többi? Rezeda Marczelt Szentesi adta. Az a Szendry, a ki nálunk más szerelmes szerepeket játszott, azt a ficsurt, e telivér bonivant alakot. Hogy mint játszotta, azt nem boncolom. Elég a tény konstatalása. A másik mi nekem feltűnt, hogy Csiky László, a hőszerelemes, adta Tamást, az apát. Már a mi nemzetünk szer ut sehogysem fér össze ez a két szerepkör. De mikor ott egy részben hiányos társulat játszik, akkor ezt is szívesen veszik. Kis Pista pedig a szerep nem tudásban gyönyörködötté a publikumot, mint Aradon is rendszeren.

Ime a »Paraszt kissasszony« elődása. Hogy teljes legyen a leírás megemlítjük, hogy a zenekari tagok ott hagyták Moosonyit és most B ar n a Izó egyedül ver valami isentelen cimbalmot, mit Makón Moosonyi, zongorának akar feltüntetni. E mellett énekelnek. A kíséret az udvarra ki sem halla tszik oly gyenge, oly rossz zongora. De hát állítólag lesz zenekar is, Varnak egy handát Debreczenből.

A bérlet színtán emelkedőben van. A kasszinó vagy 20 éleat bérlet ki tagjainak, a kereskedő ifjak egy sor ülőhelyet. A tizenegy páholy közül tizenhárom van bérrelve és így a bérletet 800—1000 forinttra tehetjük.

A színházlatgatási kedv sem nagy. Bár a »Suhancz«, »Egér«, sat. zsufolt ház előtt kerdt szíre. Különösen M ar g ó Czéliát kedvelik, kiről úgy beszélnek, mint vidéken már szokás: kis Blahánéról. Az tény, Pajornál jóval többet ér. kitűnően iszkolozott hangja és első játéka van, fél megbeszélhetetlen előny primadonnának. Habituéinknek még azt is megugjuk. Szép jelens g.)

A mi repertoirt illeti, az sem a Moosonyitól megszokott rossz, ha nem jó. De ebből ne arra következtessünk, hogy Moosonyi a javulás utján van. De könnyő jó repertoirt adni, mikor a »Hitves«, »Egér«, »Suhancz« sat. újdonság számba megy. Bár egy is elég szép, hogy Moosonyi e darabokat vette elő s nem »Zsigmond király állam« vagy »Maria Theresiát«.

Eimondtuk mindazt, miről személyesen meggyőződünk. Lenne még egy kis anyag, hogy társulat és közönség igen rokonszenvesen érintkezik hogy a társulat kebelében azonban valami t i t k o s f o r r o n g á s észlelhető Moosonyi ellen, de hagyjuk ezt, még ránk fogják: újságíróember semmit sem tud elhallgatni.

Ime tárgyalgosaan irtunk a makói színházi viszonyokról. Hol hibát találtunk, ott rámutattunk. Hol a megrovás nem maradhatott el, ott a hibát nem lepleztettük. Lehet, hogy itt-ott erősebben támadtunk, de mindég rejta voltunk, hogy a helyes mértékel mérjük. Csak az a nézetünk, a becészkedő makói sajtó még ránk fogj, hogy ez is — rosszakaratu ráfogás.

Tessék egy kicsi, még várni és tapasztalni.

Czech tábornok.

(Az »Arménia«-ból.) Arma virumque cano. Hareczk hősét és hadvezéreit talentalom elevenitnek fel e sorok olismérésű és kegy feltől, mit a magyar szabadságharc története és a nemzeti kegyelet nem fog elfeledni soha.

Híres tábornokainkról és jelentőségteles hadüzenetéről szóló kronikákban, iradalmunk megeléghet szegény. Magának az 1848—49-iki szabadságharcnak történetén és Gelich tábornok nagy műtén kívül mindössze egy pár memoiresban akadunk ilyen törekvére. De ha egyszer egy szakértő toll megírja és áldozatkész kiadó révén megjelennek a neves magyar tábornokok biográfiái, azok közt bizonyára ott lesz a Czech tábornok életrajza is.

Czech János, nem annyira az akció találekony hő-e, mint inkább a sokkal hálaftalabb, de rendkívüli tapasztalatokat igénylő szervezői talentum erős örököse, bár fegyvertényei közt ott van a legfényesebbek egyike a piskli hídnál, hol oroszlanrészt követeltel magának az örökre emlékeztes utközet sikerből. Czech ezenkívül — a szó szoros értelmében igazi katona volt. Hallgatak, mint bü, dicsőített főnöke Bem, s a mig a történelmi, kis sztrike ember »langoló szívet hordott magában a szabadságról kúzdó népek iránt, addig Czech sem képezett ebben kivételt, de a hazafiság erős szenvedélyét mindig össze tudta egyeztetni a katona rideg fegyverem-éretével és inuen van, hogy a vezénylete alá osztott csapatokkal mindig példás rend uralkodott és idejében ott volt azokkal a harci kocka fordultával. Es, hogy ez mennyire vitatáson felül álló hadvezéri erény, azt — hogy mis példákat ne említsünk — eléggé fényesen bebizonyítja a legújabb időkben a boldogult nemes Frigyes, ki mint koronaherceg hadtestének idején történt felvonulásával d nőttele a császári atya zászlóknak járása a kőnigrazi utközetot.

Czech János, — kinek egyszerű modorról és ismerésével soha sem kérkedő természetéből, igen kevesen sejtették az ő fényes pályáját — ma márhatvanhét éves ember és 1822-ben-Gilófalván született Erdélyben, jómódu örömlény szülöktől származva Mar alóbb iskolának végzése közben kiváló hajlamot áruit el a pontosság és katonás rend iránt, úgy hogy szüei belatva a fia határozott hajlamait, korán katonai pályára adtak s kiképzését beowúj helyi katonai akademiában nyerte és már husz éves korában hadnagynak nevezték ki. Egy év múlva azonban a ritka tehetségt fiatal tiszt már a táborkarba volt beosztva. Mint annyi más magyar tisztot, ő is

osztrák szolgálatban találta, az 1848-ban feltámadt szabadságharc. Czech szívében néhéz tusa keletkezett. A tábor karban beözött tehetség volt s fényes jövő várta; de márszéről odah zúrló hirta véreinek, szülőföldjének segélykiállítás. Nem sokáig habozott, Felajánlta kardját a magyar kormánynak. Mészáros hadgyminiszter kupa kapott az ajánlaton és a nagytehetségt fiatal tisztet Pestre szölitte. Az első időkben a hadgyminiszteriumban alkalmatta és a hadgyi bizottságban az előadó fontos tisztelet bízták rá. N másokára, midőn Mészáros kőntra indult magával vitte Czechet is. Itt nyit meg előtte a tár, melyen működni annyira egyedül vágya volt, hogy a hadgyminiszter rövid szemleutja alatt katonai és főleg adminisztratív tehetőségeinek fényes jeleit adta. Mészáros Pestre visszavertve nem is késett a nemes becvagyut tisztelet Kossuth komoly figyelmébe ajánlani, ki aztán osakhamar Erdélybe küldte Czechet tábornoki főnökek, s miután itt általános feltűnést keltett munkássáveval — mely szervezői képességét kétségtelessé tette, — rábízták az erdélyi hadsereg szervezését.

Mondhatni egyedül neki köszönhető, hogy az 1848—49-iki rettenetes tél idején Erdélyben hadászatiilag is rend állott be és Puchner osztrák tábornok teljesen visszavonulni volt kénytelen.

1849. márczius 11-én — tudvalevőleg — a Bem és Czech parancsnoksága alatt csapatok hatalmas rohammal bevették Szegent és Skarlatine a vőrostoronyi szoros felé menekült szétvert hadával. Bem az öközet után Czech Jánost, ki már akkor ezredes volt, tábornoknak nevezte ki és Kossuth nemcsak megerősítette e kinevezést, hanem bisalma jelölt megbíatta Czech tábornokot egy 30.000 fónyi tartalék-hadsereg szervezésével. E szervezés fényesen sikerült Czechnek, ki ez — ugyszólván — szedett-védett hadserev olodalatos dolgokat művelt és attörhetlen éklő szolgált a Bem és Skarlatine hadteste között, úgy ho y már márczius 14-én Fenyőfalváról háromszoros erővel azonban kúzte az osztrák helyőrséget, s három nap alatt Fogarason keresztül Vledényig nyomult, utközben egyesülve a Bethlen ezredes hadosztályával, folyt n utat nyitva Bemnek Brassó felé, honnan Engelhardt tábornok 6000 orosz-szal 18-ikán este és Kalliani 19-ikén éjél

senál-munkások között komoly vérengzés tört ki.

A belgrádi savargásokról az hírlik, hogy olákszerűek voltak. A savargók között állítólag pénz osztották ki. A haladópariák n Belgrádon egészen Bertalan-éget akartak készíteni. Még több kihágásról érkeztek hírek, melyek részben bandák erkölcsei. Míg a zavarok egy része Pirocánác házat ostromolni, a hol a török követégg van, mit azonban a csendőrség, meggátolt, más részeket Bordjában több nyilvános hába behatoltak, prostituáltak az utcára vonzólták, itt bántalmazták őket többeket kézzurással sebesítettek, összeszták a butorokait s az utcára dobták. Az egyetemi tanulókat a „Mele Novine“ szerkesztőséghez intézett levélben ünnepélyesen tiltakoznak az ellen, mintha egyetemi tanulókat a zavarásokban részt vettek vagy azok vezetői lettek volna és a hivatalos „Srpka Novine“ s a felhivatalos „Ud-jek“ ilyen állításait alaptalanoknak jelentik ki.

Garasanin elotogatása a körben, melyek eddig ellátottak, feltűntetést kelt és a fiatal ember meggyilkoltatását, ha ezért valóban Garasanin felelős, sokan a jogos önyvédelem tényének tekintik minthogy Garasanin élete tényleg veszélyben forgott.

Az

„ARADI KOZLÖNY“.

(Megjelen mindennap.)

Előzetési feltételei.

Melyben házhöz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy órára	1 „ — „

Vidékre szétküldve.

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy órára	1 „ — „

„Arad. Kozlöny“ kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Junius 2. Vasárnap. Római kath. naptár: Euzdi. Prot. naptár: Marcellin. Görög-ország naptár (június 21) Konst. és Illo. Nap ké 4 óra 20 perczkor, nyugozik 7 óra 47 perczkor.

Junius 2. Az asztalosokégyetlének választmányi ülése délután 2 órakor az iparházban Junius 10-12. Az „Aradvideki Tanító-Egylet“ évi nagygyűlése Borosbessen.

Junius 13-15. Ereztégi vizsgálatok az aradi gymnasiumban és reáliskolában.

Junius 15. Az arad-osenádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Junius 16. Nyári tánozigalom Nagyhalmacon Junius 17. Evtársó vizsgáló az aradi polgári iskolában.

Junius 24. és 25. Evtársó vizsgáló az aradi közsegi elemi iskolában.

Junius 27. Az arad-osenádi iskola növendékeinek vizsgáló (Kosztolányi iskola).

Junius 29. Az aradi könyvnyomdászok junális a családi erdőben.

Julius 1. Az arad-osenádi gazdasági takerék pénztár meggyűlése.

Julius 17. Ekdudzeszi tárgyalás Mikuloseztr Virgil székesszati lakos ellen az aradi sajtóbiróságnál délelőtt 9 órakor.

Julius 31. Ekdudzeszi tárgyalás Baroianu János temesvári hírlapíró ellen az aradi sajtóbiróságánál dé. é. 9 órakor.

A „Közsegi Egyesület“ könyvtára (Szabadfőter 1. sz.) a közönségnek rendelkezésre áll kedden és szombaton d. u. 3-4 s pénteken 11-12 órá között.

HIREK.

ARADES VIDEKE.

— Személyi hírek. Salacz Gyula polgármester tegnap a reggeli gyorsvonattal Szegedre utazott, hogy részt vegyen a Szarász-szabályozó társulat ülésén. Vég h Arad-osenádi kir. jószágigazgató ugyanazon útszere elutazott. — Szathmáry Gyula megyei főjegyző Pankotáról, hol ujoncsallításon elnökelt, tegnap visszakereszt Aradra.

— Az E. M. K. E.-köréből a következő értesítést vettük: Meghívás a nagyválasztmányra. Van szerencsénk az EMKE Aradvárosi megyei választmányának t. helyg és férfi tagjai a ma vasárnapra június hó 2-ikán délután 2 órakor a város-háza kis tanácskozó termében tartandó választmányi gyűlésre tisztelettel meghívni. Tárgyrend: 1. Titkári jelentés, 2. Penztári jelentés, 3. Az ügyrend tárgyalása, 4. Számvizsgáló bizottság megválasztása, 5. Folyóügyek (segélyesek), 6. Indítványok. Osz. Purgli Jánosné, Vásárhelyi Béla elnökölte. A ma vasárnap június hó 2-ikán megtartandó választmányi gyűlésre az elnökök külön meghívókat nem küld, a mire ez uton kívánjuk a választmány t. tagjait figyelmeztetni. Egyttal arra kérve őket, hogy mennek nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni mert sok fontos tárgy lesz megbeszélendő.

— A képkiallításnak tegnap is igen sok vendége volt. Különösen a délutáni órákban szemlélté a látortot nagy közönség. A képek megvétele iránti mosgalom, ugy látszik, lohad. Eddig csak egy festmény kelt el, Thán Mór 150 frtos „Pongyolában“ osimák kis képe, melyet Neuma n n Ede vásárolt meg. Ki is függasztették a kopre a jelző cédulát, hogy „Megvétel“t. Mint halljuk, többen is szándékoznak még venni a festmények közül s az alkudozások Tellepyvel, mint közvetítővel, ez irányban folynak.

— A lyceum majálisja tegnap folyt le a családi erdőben kedvező idő mellett. Délután 3 óra felé ugyan fenyegetőleg csoportosult a felhők, de néhány csepp eső után csakhamar elvonultak, s nemcsak a tömegesen töltött ki a közönség a városból. Előre becsáthatjuk, hogy ilyen fényes siker majális még alig volt a lyceumnak vagy legalább évek óta nem volt. A város értelmiségének szinte java mintegy demonstrative jelenik meg, s a mulatság legszebb tüneménye fejlődött. Már az ebéd is élénk hangulatban folyt le. A még ekkor kisebb számu közönség érdeklődése, minő pontosággal szorgalmak ki a nagyobb fiúk a kisebbeket, s mint várta türelemmel mindenkit, míg rájuk kerül a sor. A tanárok asztalánál toaszint is voltak: — Legelőbb az ifjuság küldöttsége tiszteltgett, a Csédy VIII. osztály tanuló adott kifejezést az ifjuság hálás érmeleinek az igazgató és tanárik irányában, éltve különösen Antolik Károly tanárt, a majális népszerű rendezőjét, a milyen élénk éljenzés hangzott fel. Volt a tanári karnak vendége is, Kerekes Sámuel marosvásárhelyi tanár és írő, ki nevezetes arról, hogy rögtönözve tud rimekben bosszítani. Felköszöntötte Szterényi Hugó, s

utánna az ifjuság is idvözölte, mire Kerekes előbb prózában, aztán versekben válaszolt, meglepve a hallgatókat rögtönzött ügyességével s közbeszótt elmésségével. Ebből után Fabian Laszlo főispánt fogadta lelkes éljenzés, ki egész családjával jött el. Kuncz Elek igazgató ültette, azután Kerekes Sámuel köszöntötte fel versekben, s az ifjuság nevében pedig Csédy idvözölte. Fabian főispán nagy éljenzéssel fogadott válaszában az aradi ifjuság emelte poharát, a melyben megnugyuzással látja jövő fejlődését sokat ígérő zalogát. A délutáni órákban nagyra nőtt a közönség, s öt óra tájban alig volt áttekinthető. Ekkor már többen voltak esernél. A többeek közt ott voltak: Ormos Péter alispán, Szathmáry Gyula főjegyző, Kugler István járásbíró, Sváb Sándor főerdész, Fabian Lajos, Kerner Péter, Millig József, Avarfi Imre dr., Rónay János, Zubor Gyula, Kovács János, Szondy Géza szent-leányfalvi ref. lelkész, Csécsi Imre aradi ref. lelkész, Besze János, Brai Lajos, Háss S., Simay István, Pókai Károly, Lukácsy Miklós, Purcsell Béla báró, Szalay Antal, Jiraszek Lajos, Vass Mátyás, Vincze Miklós, Lócsa Rezső, Vizer Péter, Becsey Hugó, Schöppess Ede, Mansdorfi Géza báró, Temesvári Pál stb., még pedig nagyobb része családijakkal. A táncz egész délután nagy éljenzéssel folyt, s két senakar is működött: a Franoyok ujjadri gyrtmekzenekara és a Nagy Józsi bandája. Este tízjárték is volt, s a táncz helyet kivilágították, ugy hogy csak 10 fra tájban kezdett a közönség oszlani. A ritka sikerű mulatság felett általános volt az elismerés, s csak egy ohsajtás maradt fenn. Az, hogy a nagy erőf kényelem és közlekedési hozzáférhetőség tekintetében több gondot érdemelne.

— Vonatok közlekedése Aradon. Több oldalról nyilvánítt,ohajrá még egyszer köztesztülk a nagy kir. álamvasutakat Aradot érdeklő új menetrendjét, a mely tegnap (o hó 1-én) lépett életbe. A új menetrend szerint az indulás és érkezés a következők:

I. Aradról — Budapestre. A 403. számú személyvonat indul 12 óra 5 perozkor délben (12 óra 31 peroz helyett). Budapestre ér 8 óra 15 peroz este. A 405 számú személyvonat indul 9 óra 20 perozkor este (9 óra 17 peroz helyett). Budapestre és reggel 6 órakor.

II. Budapestről — Aradra. A 404. számú személyvonat Budapestről indul reggel 7 óra 40 perozkor (7 óra helyett). Csabánál 6 óra várakozás. Aradra ér 3 óra 53 perozkor délután (4 óra 10 peroz helyett). 54 peroz tartozkodás után e személyvonat Aradról tovább megy Erdélybe. A 406. számú személyvonat Budapestről indul este 9 óra 30 perozkor (9 óra 5 peroz helyett). Aradra érkezik 5 óra 36 perozkor reggel (5 óra 46 peroz helyett).

III. Csabáról — Aradra. A 446. számú vegyesvonat Csabáról indul 3 óra 25 perozkor délután s Aradra érkezik 7 órakor este.

IV. Aradról — Erdélybe. A 412. számú vegyesvonat Aradról Törvis felé indul 4 óra 29 perozkor délután (4 óra 30 peroz helyett). A 406-ik számú személyvonat 6 óra 6 perozkor reggel (6 óra

helyett) s a 252-ik számú vegyesvonat (Radnág 2 óra 17 perozkor. Azonkívül augusztus 15-től október 27-ig minden ünnepe és vasárnapon a 406. számú vegyes vonat 12 óra 32 perozkor délben indul Aradról Radnág.

V. Erdélyből — Aradra. Az erdélyi felől jövő vonatok Aradra érkeznek 11 óra 30 perozkor délben 8 óra 41 perozkor este, 7 óra 44 perozkor reggel és 10 óra 16 perozkor este. Ez utóbbi fenn említett arad-radnai vonat, a mely csak a nyári hónapok alatt közlekedik.

V. Aradról — Temesvárra. Indul reggel 7 óra 12 perozkor (6 óra peroz helyett) és délután 4 óra 12 perozkor (5 óra 49 peroz helyett).

VII. Temesvárról — Aradra. Indul reggel 6 óra 25 perozkor, Aradra ér 9 óra 20 perozkor délelőtt, a másik délután 1 óra 15 perozkor indul s Aradra ér 4 óra 5 perozkor délután (este egy negyed 9 óra helyett).

— A Siketnámakért. Kerelem Arad sz. kir. város polgárságához. A siketnéma-iskola fenntartására felajánlott évi járulékok egy része a nemeselekt adakozók által három évre ajánlatván fel, ezen felajánlt összegekre szóló s a felügyelő bizottság posójtévével ellátott nyugtatványokat kiállítani. Ezen nyugtatványok kiborádása polgármester uró Nagysága kegyes intézkedése folytán most van folyamatban. Legyen szabad ennek kapcsán azon tiszteletteljes kérelemmel fordulnunk most Arad sz. kir. város nemeselekt polgárságához, méltóztatnék intézetünk további fenntarthatása érdekében ezen nyugtákat kegyesen elfogadni. Az iskola fenntartóinak névsorát a beváltott nyugták sorrendjében fogjuk a helyi lapokban kimutatni. Aradon, 1889. június hó 1-én. Jánosy Demján dr., az aradi siketnéma-iskola felügyelő-bizottságának elnöke. A r k a y Kálmán, az aradi siketnéma-iskola elnöke.

— A szárazéri csatorna ajánlati versenye. A szárazéri csatorna felső részének kiépítésére hirdetett ajánlati verseny határideje lejártán, tegnapielőtt Kállay Zoltán miniszteri biztos jelenlétében fölbontották és tárgyalás alá vették a benyújtott ajánlatokat. Négy ajánlat volt, de egyet sem találtak elfogadhatónak, mert az árak nagyon magasak voltak. Így hát új pályázatot fognak kiírni.

— Uj EMKE-tagok. S u h a j d a Bélané vál. tag (Somoskeszt) 10,061 sz mu tagsági gyűjtölvén a következők rendes tagok iratkozta: S u h a j d a Bélané, S u h a j d a Béla, L ó w i n g e r Albert (Csermő), mind a hárman 6 évrő 10 forinttal, mely összeg lefizették egyttal es uton is nyugtatványozza az elnökök. — M ó z e s T e s s e n y i Emilia vál. tag (Boros-Sebes) 10050 számú tagsági gyűjtölvén a következők rendes tagok iratkozta: O r m i M ó r dr., C s a t h ó Gábor, M a r s a ó Zoltán (Dézna) ifj. G r e g u s I s t r á n (Dézna), B u r i á n Keresztély, L e i n w a t e r Gyula, M ó z e s T e s s e n y i Emilia. Mindnyájan az 1885-ik évi tagsági díjat lefizették, miután es uton is nyugtatványoz az EMKE Arad városi és megyei választmány elnököse.

— Esküvő. Arad egyik legzebb hölgyét, I n k e i Vilma kisasszonyt, I n k e y Emil fakereskedő leányát o hó 9-én délután 6 órakor vezeti Vltárhoz az aradi izraeli templomban V. J. Jenő szolnoki kereskedők.

— Az „Arad árvaházalap“ javára folyó évi másus hóban persely-gyűjtésben befolyt o. é. 28 frt 82 kr. egy harmadrész jutalék a gyűjtőnek 9 frt 60 kr, tiszta bevétel o. é. 19 frt 20 kr. Arad, 1889. június hó 1-én. K n e i f e l Károly, pénztárnok: — Katona-zen. W i t t m a n n Károly gyönyörű korthelyiségében, mely naponta szofolyva van üdülő és szórakozó közönséggel, a 39-ik ezred zenekara ma vasárnap este bucsu-h ngversenyt rendez, melyre felhívjuk a közönség figyelmét.

— Katonai. A os. és kir hadapródiskolába az 1889—90-iki (szepember 18.) iskolai év kezdetével növendékeket vesznek föl a felvételi folyamodványok legkésőbb folyó évi július hó 25-ig ezen hadapródiskola parancsnokságához nyújtandók be, a hová a folyamodó magát felvételnél köri. A felvételi feltételek és a kérvényhez szükséges mellékletek a os. és kir. 33. sz. hadkiegészítő hertlelti parancsnokságnál a városban naponta megtekinthető.

— A ternovai járásbeli ujoncsallítás tegnapelőtt befejeztetvén, eredménye a következő: Felhiva volt összesen 858 hadkötelek, kik közül 12 az ajánlás és beosztás fenntartása mellett besorozott továbbá 15 a honvédséghez, mint ujoncz, 2 mint oszládientartó, 93 mint kevésbé alkalmas és pedig közülök 81 a beosztás fenntartása mellett, 12 pedig véleménykülönbség folytán a honvédséghez pórtartalékos gyanánt besorozott. 363 visszahelyeztetett, 118 feyyerkeptelennek tszlátott, 18 felhivizaglatra és egy kórháza küldtetett. A lajstromból töröltetett 9 s az állításról távol maradt 30 hadkötelek.

— A hernyó-imrválzó erősen betöltött Aradon. Most már nemcsak a fákat, a gyttmölcsöket meg a ligetet teszik törnkre, hanem az utczák talát is ellepik. Tessék csak megnézni a kórház-utca házaik, azok tarkára festik a falakon mászó hernyók s bemásznak az ablakokon is. A szőrös, ujjnyi hosszú és vastag hernyók különösen a kórház sárga falán veszik jól ki magukat. Es nincs ember, a ki a kártékony féreg-milliórdot lesepérni házak faláról s elpusztítani. Igazán ártóki állapot.

— Nyomdászok junálisja. Az arad könyvnyomdászok önképző-és bekezegegyező egylete saját pénztára gyarapítására szombaton június hó 29-én (Péter és Pál napján) a családi nagyerdőben nyári táncmulatságot rendez. A beléptidij személyenként 40 kr. — Felülfizetéseket közönségtel vétetnek és hírlapilag nyugtatnák. A táncz délután 2 órakor kezdődik Franoyek zenekara és egy helybeli jóhírű orgányoszenakar muzikája mellett. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság elhalasztatik, miről a nagyérdemű közönség falragaszk által értesittetik.

— A aprógépek már megérkeztek Aradra s néhány nap óta erősen tisztogatják az utcákat. Az ördögös masinát általában nagy közönség nézi. Két gép van, egyik piros a másik kek szintű. Ugy néznek ki, mint egy kettős bonyozik. Előlk két nek, hátul két nagy kerékekkel. Ez utóbbiak alatt van a gép, a mely óriási körkéséhez hasonlít. Mikor működésben van, a földre lpuul, forog és két oldalt garmájába sáprí össze az utca szeméjét. Ha nem sepor a gép, a kefést az emeltyével fel lehet huzni a tengely alá.

— Az EMKE és Nagyhalmacon. Az EMKE arad városi és megyei elnököse értesülvén arról, hogy a nagyhalmacon

másik csapatnál szöke-szöktek tömöri-szoroson keresztül, vissza Oláhországba.

Mindenzen félreismertelt: a értékű feyyertényeknek, Czecc működésében, egy oly kiváló jelentőségű előzménye volt a piskii csata, hogy azt — mintegy koronával — szándékosan hagyta ki Czecc hazai katonai működésének vázlatában, utóljára. — Általában elismert dolog, hogy az 1848—49-iki s abadságharozól eddig megjelent katonai munkák egyik leg-iválóbbja és legértékesebb műve a Bistóvő. E szigoruan pedáns katons-íróknak minden során látszik — midőn a piskii osztrárol ír, — hogy mennyire igyekszik rokonszenvet a rendes császári sereg javára működnetni. Ez azonban nem sikerül neki teljesen és annak dacára kitűnik a piskii haroz nagysága, mely nagyság a mi honvédeink hősiességétél méltó nyilvání.

A csata előzményeiben, tulajdonképen már Szászbesznél vette kezdetét, hova Bem 1849 február 5-én érkezett kiverve maroknyi seregével onnan az osztrák őrséget és eltorlaszolta magát stelve, ugy a hogy lehetett. Délután két órakor az osztrák előhad már agyuzta e helyet s es i 7 óráig bűnbölték az agyuk. Bem mitem adva a Puchner kapitulációra szólító felhívására, folyton csatározva Szászváros felé vonult és azt Czecc által rohammal bevettette. Itt üttette fel főhadisállását Bem, hova Kemény előhada is megérkezett, de 7-én már az osztrákok Szászváros alá érkeztek. Bem elfogadta a harozot. A csata alatt meg is esabsult.

A parancsnok akkor Czecc kezébe került, mig Bem Dévára a városba ment. Czecc rögtön felismerte a helyzetet és első dolga volt Szászvárost kiűreni és a piskii hídnál foglalni állást, hova 1200 emberrel érkezett meg s a hol Kemény csapataival egyesült. Czecc az utóbbi a hídnál hagyva Bemhez ment a városba, Dévára. Az osztrákok 8-ikan már megtámadták Keményt ki Bemől várt segítségét. Az erősítést Czecc vezényelte a hídhöz, mig 9-ikén maga Bem is oda ért serege zómével. Az osztrákok hadereje itt mintegy 5000 emberrel és 20 ágyúval volt nagyobb a miénkénél, nem is számítva a velük tartó szász és oláh felkelőket. Először az osztrákok kezdtek el az ágyútűzelést és az osztrágról egy óráig ágyuztak a hid vérdőre. Most a gyalogság vonult előre, hogy a hi-

dat szoronyal foglalt el. A támadás visszaveretett. Ekkor érkeztek a további csapatok Déváról és két iteg agy a hidat jobhról-balról keresztűbe fogta a rajta lévő osztrákokkal mire a patakon átment a magyar gyalogság és lovasság. Hirtelen azonban a bihari lovass nemzetőrdöket zavarba hozta egy pár osztrák ágyútűvés és rohanva futottak vissza a hidra magukkal ragadva a gyalogságot is. Ez idő zavart idezett elő, hogy Bem eg-z hadtöte veszdlyben forgott s közel volt a feloszláshoz.

Ekkor állott elő Czecc és a szó soroz értelmében rávetette magát két zászlóaljjal és néhány üteggel — az osztrákokra. Czecc maga is ott villogtatta kardját az irtózatos rohamban és oly zavarba hozta a túlnyomó osztrák sereget, hogy az — a mint Bistóv megjegyzí — vad futásban keresett menekedtek Szászváros felé.

A honvédek ujjongva kiáltották a Bem nevét. Az őreg hős azonban lovag-oszorával Czecc felé mutatott, ki adáz pusztissalál üzle maga előtt az osztrákokat.

Nem lehet feladatja e folyóiratnak, Czecc tábornok aprólékosabb sikereit deailirozni. S így, ismertetve, világossá tève szereplését szabadságharozunkban, életének forduló pontjához érünk; midőn a világi katasztrófa után uttalan ntskon boldogvaga a hazában, végre sikerült neki álnév alatt Hamburgba menekülni, 1849 végén. Igy egyelőre vége szakad aktív katonai működésének és mint emigráns, mindjárt hamburgi tartózkodásának kezdetén. emlékiratait írta meg: „Bem hadjárataól 1848—49-ben.“ Nemsokára azonban — mint a buenos-ayresi „Mosquito“ amerikai lap egyik tavalyi számában el van mondva — Hamburgból is menekülnie kellett s ekkor Páriába men, hol Dániel Stern lakásán a párisi előkelő s nagyratörőköv politikai körökkel, Grévyvel, Girardinna, Maxime du Campjal jutott ismeretséggé. Különféle lapokba írt katonai és politikai eszikeket s e módon, szerényen bár, de mégis föntartotta anyagi függetlenségét. Az 1851-ik d-cemberi államcsiny azonban elvette kedvét a politikával foglalkozástól s reményei, a haza során javítani, csak akkor vetettek ismét lobbot, mikor a krimi háboru kitörő fölben volt, s Klapka ösztönzésére azt terveztek, hogy a Klapka emigrációi tagjai Konstantinápolyba menjenek s ott sereget szervezve, osztrákoknak az angol-franszia-

török szövetséghoz, De ebből a reményből is kiábrándította Napoleon pelfrid eljárása, ki a magyarokat szivesen felhasználta volna, mindjé saját eszláira, a nélkül — mint ezt Czecc jókor beásta — hogy nemzeti aspirációkban segítségükre lett volna. Czecc ekkor végleg szakított a politikai ábrándokkal s a műszaki pályához fordult a nemsokára a Mont-Cenis pálya építésénél lett alkalmazását.

Ez időben jött ismeretséggé lady Langdale családjal, kivel Olaszországba tett utat s ez alkalomból, a tengeri uton, többször érintette Spanyolország és Portugallia kikötőit. Egy ilyen utazás alkalmával ismerkedett meg Sevillában Juan Manuel o. de Rovas tábornok leányával, ki 1869-ben nőtli is veit. Alighogy e házassága létre jött, még egyszer s Czeccre nézve, ugy látszik, utóljára feltűnt a remény, hogy hazája érdekében a tettek mezején sikra szállhat. Kintört a francia-olasz-osztrák háboru, Napoleon bízataására Klapkák ujra kiltástnyertek, hogy az osztrák iga alól felszabadíthatják hazájukat s visszazerezhetik az orosz beavatkozás alatt elve zett alkotmányos élet Magyarországon. Elég az hozzá, hogy Klapka Czeccet is fölzólította a közreműködésre és Czecc, kedvezőnek tartván az alkalmat, Cavour segítségével az első magyar legio szervezéséhez látott, midőn Napoleon ismét cerbe hagyta s üvetséges létsáit e váratlanul megkötötte a villa-franca i békét. Ennek híre végleg kiábrándította Czeccet minden előjókéséből, hogy a külhatalmak segítségével tureszon be szabad hazájába, minden konspirációról lemondott a neivel s alig öt hónapos fieszkájával végleg elhagyta Európát. Buenos-Ayresbe vitorlázott át, hol a mai napig él.

— Ut első sorban műszaki kérdésekkel foglalkozott. Nem so ára azonban Mitre tábornok, köztársasági elnök asszal bizta meg, hogy álljon a Paraguay elleni hadsereg élére. Czecc mindent kijejtett, hogy a hadsereget harezépes állapotba hozza, közbejött súlyos betegsége azonban megakadályozta, hogy a harozban tényleges részt vegyen. Mikor aztán a „bcke helyreállt, Sarmiento elnök 1869-ben ujra a hadisziglatba szólította Czeccet, rábízván a keztársaság déli határainak védelmét, mely feladatnak a folyvást osztráknak kitétt viszonyok közt oly saakértelemmel felelt meg, hogy új házában teljes bizalmat vívott ki

maga iránt. Maga a köztársaság hadgyűmönisztertere hivatalosan elismerte Czeccnek idevágó, eléváltíttelen érdemeit. Ennek tanubizonyoságu az a megbízatást kaptá hogy szervezzen egy katonai iskolát, mely hivatásában egy kitarásának, mint magas értelmiségének kiváló jeleit adta.

A Mosquito elősoroltja azoknak a buenos-ayresi katonatiszteknek a neveit, a kik Czecc iskolájában kapták kiképeztesököt. Mikor a katonai iskola eléggé megazlárdukt, 1874-ben Ente-Rios tartományba lett megnyitva műszaki tanulmányok és feladatok végzésére. Mintegy tíz éven át, egész 1883-ig ez képezte Czecc foglalatosságának fő tárgyát melyhez még az járult, hogy a „Colegio Normal de Maestros“ on a matematikaik adta elő s a „Colegio Nacional“ vizsgálo bizottságának volt rendes tagja.

1885-ben tért ismét vissza a fővárosba Euenos-Ayresbe, hol a nemzeti kormány Boavino Viejobeno tábornok javaslatára, a katonai akadémia igazgatójának nevezte ki. Ebben a tisztjában működik azóta Czecc, s működése iránt a buenos-ayresi kormány teljes elismeréssel van: mert neki köszönheti a többek közt azt is, hogy a katonai akadémiaiban a műszaki tanítást szerveztes virágzásra juttatta.

Czecc — mint már fentebb is írtam, — most hatvanhét éves s a buenos-ayresi kormány még sokat vár lankadatlan erélystől, ritka intelligenciájától.

volt és huszonnegy óra óta nem evett. . . . Elfogadta az ajánlatot.

A fiatal leány elfogadta. Elvetemltségekben nem tudta elhinni, hogy ennek az öreg embernek ne le-yen más szándéka, mint az, a mit mondott.

Pedig családott . . . Hasonlíthatlan szervezettel találkozza, csak arra gondolt, hogy abból oly csodát fog minevni, melyet az egész világ megbámulna. Ez egészen védenozének szentelte magát: a művész lekelvül buzgalmaival és műkedvelő feltékenny buzgalmaival . . .

Aszonban a feladat, melyhez fogott, nehéz volt . . . Sarah még olvasni sem tudott . . . A reszson kívül semmit sem tudott . . .

Hogyan tudta véghez vinni az öreg német, hogy ezt a fékezhetlen osavargónót magánál viaszatartás, hogy alávesse akaratjának és tanításának? . . . Ez sokáig maradt rejtély előttem.

Emberék, a kik a szomszédságukban látkak arról biztosítottak, hogy keményen bánt el vele . . . De sem útés, sem fenyegetés nem voltak képesek Sarah megfékezni . . .

A jámbor öreg egy barátja megadta a rejtély kulcsát.

Az öreg művész felkeltette Sarah lelkében a büszkeséget . . . Felgyújtotta keblében a hatartalan ambíciózt és a legdühösebb sóvárgást . . . Elkábította tündéries reményekkel . . .

Kövesd tanácsait, — szokta volt neki mondani, — és husz éves korodban királyné leszel . . . a szépség, az ész és a zseni királynéja . . . Tanulj, és megjön a nap, a midőn mind ismádt énekesnő átutazod egész Európát, fővárosról fővárosra, mindentűt ünnepeve, tapsolttatva, magasztalva . . . Dolgozzál és a dicsőséggel a valta . . . Feljogosít és a legpompásabb gyémántok, kimeríthetetlen világokból fogez mérteni, lábádnál a világ fog fetregni, és látni fogod, mint sápadnak el az asszonyok a dühölő és irigységtől, miattl a legelőkelőbb és legzsdagabb férfiak egy tekintetédért bolondulnak és megverekednek egymosolyodért . . . Hanem dol ozni és tanulni kell. . . . Es valóban Sarah tanult, t nult örült makacsággal, a mi előggé megmutatta az

Az aranyos klick.

(Gaboriau regénye.)

— „Aradi Kozlöny“ számára franszából fordította: —

W. Ph.

(130. folytatás.)

Ea mikor a leány elmondta, hogy egyedül áll a világon és nem függ csak a saját állatjától, az ur így szólt hozzá: — Jól van! ha nálam akaraz maradni megfogadlak leányomnak művésznőt csinálk belőled! A műterem jó langyos volt; kinn sord hideg uralkodott . . . Sarah hajléktalan

közégségi magyarskola igen kedvesülön viszonyokkal küzd, a választmány utólagos jóváhagyása reményében mult hétén ötven forintot küldött Ortu tá Gyula főszolgabíró urnak, mint az iskolaszék alelnökének, az iskola cseljaira. Megkereste egyúttal az elnök urat, tudatná az EMKE elnökségével, hogyan állnak jelenleg az iskola viszonyai. A nagy-halmágyi iskolaszék erre a következő átiratot küldötte az EMKE aradvárosi és megyei választmányának: Midőn az EMKE aradvárosi és megyei mélyentiaztelt Választmányának 92 számú becses átiratára vonatkozólag hálás köszönetünket kifejezni kedves kötelezettségünknek tartjuk, megemléstére méltónak véljük a következőket; Kisdéd községünkben a nagyvidéken elszórvá el néhány magyar család, kik fájó szívvel nézték, mint emésztődik el a magyar lélek, a drága magyar szó az elölohosodott részeinken s e feletti keserű érzelmünknek netovábbján egy magasatos eszmét pendítettünk meg: községek és ezáltal egy, a szélrózsa minden irányában messze fekvő terület megmentését hön szeretett nemzetünk számára. Oltárt emeltünk a magyar eszmének, iskolát a magyar szónak Nagy-Halmágyon! Nehezére esett érző keblünknek látni, hogy tiszta tögyökeres magyarok laknak velünk, kiknek gyermekei nem érik elődeik zamatos nyelvével; sirt egész valók, midőn láttuk, hogy környezetünk napról-napra idegen képet ölt ugyanarra, hogy már-már egyedül a földrajz emlékeztet arra, mintha mi is Magyarországon laknánk! Elhagyatva, egyedül saját erőnkre támaszkodva, ne bízza a ki nem aludt hazafiainkban állítottuk fel az alaptudomány szentélyét és betöltöttük, hogy az idegen nemzetségtől abszorbált elemet visszaterejük nemzetünk keblére és újat teremtsünk edes anyaföldünknek. Nem családunk a nemes emberbarátokból! A mit korlátolt viszonyaink meg nem tethettek, az iskola teljes felszerelést megadták a lelkes támogatók; s hogy szerény anyagi helyzetünk dacára mi e maradjon hátra 5 százalékos iskolacímzen 75 forint a más lelkes honfiakkal együtt adományként 175 frt 68 krt szercsünk össze. Evi költségvetésünkben 508 frt szükségletet tüntettünk ki, mire addig az EMKE aradvárosi és megyei mélyentiaztelt Választmányának áldozatkészségéből nyert 50 frttal együtt 465 frt 74 krt fedezettünk van! marad tehát fedezetlen hiány jelen iskolaevre 42 frt 36 kr. Midőn a szives felszólításra fedezetlen hiányunkat tudtul adva nélkülözésel kitzködő iskolánkat az EMKE aradvárosi és megyei mélyentiaztelt Választmányának jó indulatába, kegyes pártfogásába ajánljuk. Maradunk honfui hűvellettel Nagy-Halmágy, 1889. május hó 29-án. Ortu tá Gyula közégségi isk. s. elnök, Váczy István, közégségi iskolaszéki jegyző.

Az átiratot a ma, vasárnap június 2-dikán, délután 4 órakor tartandó választmányi gyűlés fogja tárgyalni.

Lumpoló menyecske Még nem haltak ki teljesen az amazonok. Hőslélt, tiszosvért menyecske akad elég Aradmegyében is. Hogy többet ne említsünk, itt van mindjárt Molnár Erzsi urhölyg, a ki állapotára nézve menyecske, illetőségére erdőhegyi, amugy osinos és módelelt szereti a legényeket. E tekintetben azt sem bánja, ha az illető rég katonaviselt s már feleséges. Legalább ilyen udvarlóra akadt az amazon Szabó Lajos kunhegyi gazda személyében, kivált addig ivott, addig mulatott, addig bиста a csigányt s dobátla a fadreg mesterekné, hogy élesen látott, mikor a fiatal leányt a húsagánál támadta meg.

Eleinte habozott mert a későn kezdett művelődés nagy nehézségekkel jár, de nem sokára csodálatos haladásokat tett.

De egyúttal a fiatal leány meglátta, hogy még a világot nem ismeri. Megértette, hogy a társadalom nem csak úgy van alkotva, a milyennek ő gondolta. csupán olyan emberekből, mint a milyennek ő közlekedett. Érezte például és nem is kétkedett benne, hogy a kisasszony anyja kisasszony anyjának barátnái és barátnői csak nyomorult kivételeket képeztek.

Végre megismerkedett a jónak gyümölcsfájával. s a ki eddig csak a rossznak gyümölcsfájáról kostult.

Azas, hogy sóvár kíváncsisággal hallgatta az öreg tanár elbeszéléseit és legcsekélyebb szavát.

Az öreg különös hűszosan bolygott a világban és a társadalmat különböző fokában tanulmányozta. O volt a becsi udvar egyik legkedveltebb művésze. Olaszországban előadtak több operáját. Osszekötésében volt Páris legelőkelőbb társaságával.

Es este vacsora után, miattal feketé. kávéját szűresőltette, fogai közt negyszáru pipát tartva, élvezettel mérte el ifjuságának emlékeiben.

Eosetelte az udvar pompáját, az asszonyok szépségét és a tolelték fényűzését, a cselszövényeket, melyeket maga körül látott. elmondta, minő emberek voltak a barátai, elmondta azok nevét, a kiket lefestett, a színlapok erkölcsiúségét és az ott folyó vetélkedést és azt, hogy minő énekesnők voltak műveinek tolmácsai.

Igy történt, hogy két esztendő múlva a legélesebb megfigyelő sem ismerte volna fel a sovány és czinikus csavargónót ebben a friss fiatal leányban azzal a gyönyörű szempárral, szerény magatartással, kit a házban az ötödik emeletbeli osinos művésznőknek hívtak.

Pedig ez a változás csak külsőleg történt. Sarah, mikor a derék német magához v. te, sokkal mélyebben el volt rombolva, semhogyl teljesen átalakulni tudott volna.

(Folytatás következik.)

lakhoz a poharakat, tvegeket, tányérokat: mig a gazdát leitatta a tökéletesen beruggatta. De volt még benne annyi figyelem, hogy Szabó uratam hazavitte a lakására. Hanem, ha már itt volt, emléik nélkül nem távozhott. A gazda zsebéből kilopott 25 frt készpénzt, a szobából egy pár új eszimat, egy oldal szalonát, nagymennyiségű ruhát s így feledhetlen emlékekké meg, rakodva elpárolgott. De ismét kitört rajta a menyecske-vér. Osszeakadt két legénynyel, kiknek társaságában a 25 frt 8 frt elmulatta. Azonban nagyobb tolvajokra talált magánál. A legények ellopták tőle a csizmát, a szalonát, meg a ruhákat. A tolvajt, meg a tolvajtól lopó tolvajokat a szentannai esendőrség Simándon letartóztatta s böhözta Aradra a kir. ügyészséghez. Ott talán az amazon menyecskeben is leült egy kissé az a veszedelmes lump vér.

A kulombácsi legyek ismét megjelentek. Mint Beóiból írják, mult hó 29-én a délutáni órákban a beóli járásnak Aradmegyével szomszédos községekben a kulombácsi légy ismét jelentkezett. Már 30-án reggel a mezőn levő marhák és sertések mind haza hajattak. A szükséges óvintézkedések azonnal megtették.

A postahivatalok mint tudakozó-intézetek. A posta-és táviró hivatalokat némely péns-és hitelintézet, legutóbb pedig a budapesti kereskedők és iparosok hitel-szövetkezete tudakozó-intézeteknek nézi és tudakozásokkal alkalmazkodik náluk a felől, hogy a kerületükben lakó egyes kereskedőnek és más társadalmi állású egyéneknek milyen a hitelképességük. Erről a közmunka-és közleked. miniszter tudomást szerezvén, figyelmeztette az összes posta-és táviróhivatalokat, hogy az ilyen megkeresésekre nemcsak hogy nem kötelesek válaszolni, de sőt efféle föladatakhoz egyáltalában nem tartozó és esetleg kellemetlen-ségekre vezető felvilágosítások adásától óvakodniok kell. Különbben is a posta-és táviróhivatalok egyesek hitelképességét nem is képesek megbírálmi és ilyen irányú felvilágosításait, éppen mert állami hivataloktól, származnak, téves következtetések és visszaadásokra vezethetnek. Az erre vonatkozó miniszteri rendeletet közelebb az aradi posta-és táviróhivatal is megkapta.

Juniális. Az aradi kárpitossegédeknek ma nagy napjuk van. Régóta tervezett júniálisukat ma tartják meg a csálai erdőben. Az ingyen ajándék tárgyak ma délig R o s e n b l u h H. és társa kirakataiban láthatók. Reggel hat órakor zene szó mellett lesz, az indulás a csálai erdőbe, a hol a rendezőség csinosan felidézették a kört és a bejáratot. Kellemetlen idő esetén a júniális megtartása falragasok által lesz hirdetve.

Váltóhamiltó paraszt. Közönségünk rohamosan haladó civilizációját illusztrálja a következő szokatlan eset. S z u b a Juon és P o p i Petru osioséri lakosok panaszt emeltek a csendőrségél, hogy egy ismeretlen ember az ő meghamisított aláírásukkal Berger Jakab aradi lakostól 50 frtot felvett. Berger a pénzt természetesen Szubán Popin követelte. A megosált ember gyanuja mindjárt P a d u r á n Vaszilie csieséri lakos ellen irányult, a kit miután szűkésben volt, a csendőrség letartóztatta. Podurán beismerte, hogy ő hamítottta a váltót s vette fel a pénzt, melyet elmulatott A makvirágot bekisérték Aradra a kir. ügyészséghez.

Konfirmáció. Agyán, az ur asztalához elkészült gyermekek kövizsgálja s hitben megerősítése, áldozó esztőtörökön ment végbe a templomban. Konfirmáltak 19 fiú és 17 leány, összesen 36 növendék. Az ünneplé ének és imával kezdődött, ezt követte a gyermekek kikérdezése az ágendából. Végül ismét ma áldás és ének volt.

Megszokott dolog. O-Szent-Annán tegnapelőtt R o m á n Petru háza kigyuladt s hamuvá égett. Az épület 150 frtot ért, de kétszerannyira volt biztosítva s így a löszint, hogy maga a tulajdonos grujtotta fel a ház t.

Menyilt ér egy ember? Matematikai pontossággal lehet kiszámítani, hogy mennyibe kerülne egy emberi test összeállítás, ha ahhoz elégleges volna a kémia tudománya. Az emberi test áll 13 elemből, mely elemek egy átlagos 68.5 kg. súlyú testben ebben az arányban fordulnak elő: Oxigen 14, hidrogen 7, nitrogen 1.72 klor 0.3, fluor 0.1, karbonium 12, foszfor 0.785, kén 0.1, kalcium 1.75, kálium 0.08, natrium 0.07, magnézium 0.05, vas 0.045, kr. Ez anyagok, mint elemek előállitva a következő értékek képviselik: 44 kg. oxigen (barnakóból) 108 forint, 7 kg. hidrogen (cinkum és kénsavból), 252 forint, 1.52 nitrogen (a levegőből), 0.1 kg. fluor 1 frt, 12 kg. karbonium (osontszénből) 2 frt 40 kr. 0.785 kg. foszfor 6 frt 80 kr. 1.75 kg. kalcium 38,500 frt, 0.08 kg. kálium 54 frt 0.07 kg. natrium 21 frt, 0.05 kg. magnézium 76 frt. 0.045 kg. vas 57 kr. 0.09 klor 10 frt, 0.1 kg. kr. Ez összesen annyi, mint 39,000 frt 90 kr. Szűrnyű dolog el képzeln, hogy mindenki 39 ezer frt és 90 krajczáryi tőkét hordoz magával s a nemzeti szinjáték buzgó kedvelőjének. mikor reggel kifordított zsebekből indult hazafelé, még mindig 39 ezer forint és 90 krajczárya van. Másrészt azonban igen öröndetes, hogy ezt a 39 ezer forintot nem lehet behajtani, mert máskülönbben bizony sok széptehetésű fiatalember egyebet tenne, mint ezt a tőkét kamatoztatná, olyaténképen, hogy az év fele részben benn ülne a zálogházban frdöző órák és uraságotól leveletit nagragók társaságában. Ilyen hatalmas összeget különben csak akkor képvisel az emberi test, ha az elemeket kémiailag tisztán előállitva számítjuk. Ha azokat oleó vegyületek vagy keverékek alakjában vesszük p. o. oxigen,

kalcium, karbonium és foszfor helyett mész követ és foszforavas neszot, oxigen és hidrogen helyett vizet, oxigen és nitrogen helyett levegőt, magnézium helyett mazszziát, klor és natrium helyett konyhasót vesszünk, ekkor az emberi test összes értéke csak 95 frt.

Kifogott holttest. A csálai erdő elatt tegnap egy férfi-holttestet vetett ki a Maros A hullát, melyet még nem sikerült felismerni, bezsálították az alsó temető halottas házába.

Tűz volt május hó 29-én délután Agyán, írja levelezőnk, K a l l o s József kár. egy has és istálló égett le. Először az istálló gyuladt ki s ugy ment a tűz át a házra. A szomszéd házakat nagy nehezen lehetett megmenteni, különösen a hátulú szomszéd házat egy terelősies vad kórtefa mentette meg a tüztől. A ház biztosítva volt, de az istálló nem. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Suzter Gottfried Julius Guido. Azt hinné az ember ez után a hosszú név után, hogy legalább is valami német herceg, pedig hat csak egy jámbor lakatoslegény, a ki nem fizette meg a hadmentességi adóját s e miatt szétnyultak most utána a hivatalos kezek az országon. Aradon is körülnezi majd a rendőrség a lakatoslegényeket, hogy niucs-e közöttük a hossznevű legény.

Tolvajbandát kerített kézre ismét Aradmegyében a csendőrség Midőn ugyanis A r g y e l a n Adam sikulai gyanus emberrel házmozgást tartottak volna, hat sertebe akadtak, melyek Argyelán fiá voltak. Argyelán beismerte, hogy fia a multkoriban járlokat váltott, mert elakar adni a hat sertebe, de az eladásból mi sem lett, mert a járlokat segélyével K a p r á r Juon közbenjárása folytán a községi erdőből elloptott öt sertebe adták el 105 frtot. Ez a Kaprár valóságos orrgazda volt. Nála az istálló padlásán a sertebe araból megtaláltak 100 frtot, melyet Argyelán megörégett adott át neki. Kaprár beismerte a csendőrség előtt, hogy tudomása volt a lopásról. Azt is előadta, hogy Sutyó Adam és L ó s e P á sikulai lakosok a multkoriban három lopott ökröt hajtottak hozzá, hogy azokat bármilyen módon értékesítse, de ő a gettibe nem volt hajlandó belemenni. A tolvajok ekkor a lopott zsarvasmarhákat H a l m á s á n Flóra házában levették s a húst egész nyugodtan kimérték. Az ökröket N e u s c h l o s Károlytól lopták. A csendőrség az összes tetteket és büntreséseket letartóztatták s átadták a kir. járásbírósnak.

Időjárásunk — írja ágyai levelezőnk — folytonosan meleg. A hőmérő árnyékban 20—22 fokot mutat. Majus 29-re virradóra jó esőnk volt, mi a levegőt a reggeli órákban lehűtötte, de délután ismét nagy hőség tikasztott. Buza, tengeri, árpa, búkányos széna és széna termése jó kiállításnak vannak. Általában minden mezei és kerti vetemény jó eredméllyel bíztat.

Rajtavesztettek. M i r k u l e s z Gyogye és W e c h s l e r Ede serteséhszások a pöntékl aradi hetipiaczra 34 sertebe hajtottak be Radnáról eladás végett. Hogy azonban nagyobb legyen a haszon, Radnán még három idegen sertebe is belekeverték a 34 közé. Eppen el adták már ezeköl, mikor K i s s Endre aradi ősrparancsnok teten érte a két hajcsárt, kiket rögtön elfogatótt s erős fedeset mellett a lopott sertesekkel együtt visszakiérettették Radnára.

Gőzgépezők vizsgálja. A gőzgépezőket és kazánfűtőket vizsgáló bizottság B.-C s a b á n f. június 10-én vizsgálatot tart. — T e m e s v á r o t t a legközelebbi vizsgálatokat június 11-én (kedden) a jözsefvárosi vasútállomás vonatmozgósítási irodájában fogják megtartani. E vizsgálatok szóval vagy írásban lehet jelentkezni a temesgyévi kir. állampéztési hivatalnál Temesvározt (dikasteriumi épület III. emelet). A jelentkezőknek a magyar nyelvben annyi jártasságot kell kimutatniok, hogy képesek a kuzantgyi rendeleteket elolvasni és teljesen megérteni. A vizsgálatnál a következő okmányokat kell felmutatni: 1. hatóságilag hitelesített szolgálati bizonyítványokat, melyekből kitünik, hogy a jelentkezők fűtött gőzgepnél, illetőleg gőzkazánnál legalább 6 hónapig működött mint segéd azog szakmában, melyből vizsgálatot tenni kíván; 2. a községi előjáráságtól kiállított erkölcsi bizonyítványt; 3. gépezőléknek ezenkívül még tanuló-levelet vagy munkakönyvet.

Anyának. A gyermek-kocsikról egy orvos a következőket írja: „Most, midőn a meleg időt a kisgyerek kikocsikztatására használják föl, figyelmeztetem az anyákat és a dadákat; Óvjátok a gyermekek szemit! A gyermek-kocsiban soha sem lenne szabad a gyermekeket hanyatt fektetni, akkor sem he nem sőt a nap, mert a felhőkön keresztül ható fény is vakit. A hanyattfekvés különben sem egészséges s a gyermekeket sem kellene így fektetni. Ezenfelöl nem kell a gyermek-kocsiba fehér ágynat adni, vagy a kocsit fölé fehér vagy vörös takarót alkalmazni. kék, zöld és szürke egézségesesebb színek.”

Apró bűnyűek a megyében. V i n y o s d e n az erdőben pihenő Kolman Jakab ágyrököt több viscos-vásznat elloptak A tettes ismeretlen — N a g y h a l m á g y o n Csungán Juon másársereket feltörték a pénses szokrányának tartalmát kitértették. A tettes Balta Juon osavargó, kit átadták a járásbírósnak. — S i m á n d o n a vasútállomáson elloptak 8 frt értékű deszkát A tettes ismeretlen. — V i l á g o s o n Hoek Andrástól nagymennyiségű hási osnkást, Steiner Adólfót pedig 87 drb szőlőkort elloptak. A tolvaj Burdula György személyében kézrekerült. — G l o g o v á c s o n Ternovecz Antalól Papurén Anna ismert osavargónó egy értékes bundát elloptott A tettest letartóztatták. — M i k a l a k a n Caira Szatólól elloptak 20 liter zsirt, 9 párnát, 25 méter vásznat és 3 rend ruhát 74 frt értékben. A tetteseket a csendőrség keresi.

KOZGAZDASÁG.

Irtuk a kártékony rovarokat.

II.

Majus második felében a hernyók kinöttek, ekkor a helyben nem is sokat válogatva, majd kerítésen, egy kis ágacsán, majd tuskén, bokron, fátörzsen stb: bebábozák magukat. Szöletes bábja fehérsárga alapszínű, fekete, pettyekkel s vonalokkal tarkozott; ebből 2 hét múlva a feut már leirt lepe előtünik s repkedve teszi látogatását az általa hernyókorban már leveleztet gyümölcsfák megmaradt egyes levelein, felkeresi a disz és konyhakertek és mezők virágait, de kedveli a herceféleké hímportát is. Gyakran egy elszaporodik — mint az idén is — hogy az utakat, árok partokat, posolyaszéleket — hol a nyirkos talajon szomját enyhíti — mint hó lepi el. Ez időben történik az új párosodás.

Valamint heruyója az új bebábozásánál helyben, ugy petérje a peték lerakásánál a fanemben, nem sokat válogat, mégis legstörben keresi fel a galagonya hokrot — honnan nevé nyerte — a kőkényt, naspolyát alma, körte, de kizárólag a szilvafát, a zelnice-meggyet stb. Nagyon ritkán található az ősi barozokon és a mandulán, s talán sohasem a diófán, Allitólág némely erdei fákon is fészkel néha.

Gyakran egy sajátságos betegség folytán nagyon megfogynak, egy-egy fészekből nem ritkán csak 2—5, de többnyire 10—17 hernyó bujik elő. Szorgalmas pusztítója e kártékony rovarnak a közönséges és vörös lábú f ü r k é s z (Ichneumon), mely petéit rovarok, — különösen a nappali lepékalakjába, bábjaiba rakja, s ezáltal okozza azok vesztét, kevesbiti még a hangya, némely darázs és a futonoz (Carabus). Telen a fúrge özinege szorgalmasan fejtegeti a levélbe göngyölt hernyókat, nyáron pedig a kakuk, veréb s több más éneklők kedvenoz tápláléka a kővér hernyó. Azonban legfőmögesebben pusztíthatjuk mgunkot főkép kikeletköl, ha nem várjuk be azon időt, midőn felmelegszik a levegő s tőli tanyáját elhagyja a hernyó, hanem szorgalmasan beszedjük gyümölcsfaikról s kerítésről sövényről, a gyöngyölt száraz leveleket s elégejtük. A kimászott hernyó pusztítása már sokkal több nehézséggel jár, de kora reggel, midőn még a hernyók az ágak hönájában gyihelylőkön vannak, könnyen megsemmisíthetjük őket. Jelenleg még bábjaikat irthatjuk s midőn a lepék csoportosulnak — különösen alkonyat felé a málna és ribizke bokrokon könnyen összefogdoshatjuk őket. Végre vedjük az éneklő madarakat, tölben esztük őket, hogy a kártékony rovarok pusztításai körül tett hasznos fáradozásaitak — ha bár kis részben — megháláljuk.

A k é k g a b o n a z o m á n k a, Chrysmella cyanella et melanopa. — Ezen rovarnak mocskos szűke alapszínű, zöld-barán — rendetlenül — foltozott, kurta domboru és potrohos alakját — mely május hó mátdik felében a tavaszi vetéseken lakomár — valóságos meztelen osigának képezelni az ember, hogy ha közelebből tűzetesen szemügyre nem veszi s meg nem győződik a három pár kurta, piszkos lábának jelenlétéről. Ezen lábak segítségével csak lassan — inkább csuszva — jár körül a fűszertü leveleken, hogy utközben mohó étvágya a levél zöld felszínének sávolyos lerágásával kielégítse. Gyakran már measzírol szembeötlik az ilyen lerágott fehérsárgás foltok a vetéseken, mert a mint egyik növény leveleit végig mászta, átvándorol a szomszédnövényre és így kártékonyaságát néha holdakra terjeszti. Némely évben — mint az idén is — ugy el lepi a tavassziakat, különösen árpát, zabot és zabhűkknyűt, hogy egy-egy növényen 30—40 ilyen meztelen caiga forma rovaralak is ragódik.

Midőn már tökéletesen kinött és zölddel eléggé meghízott, lebusódik a talajba s ott bebábozza magát. Nem sokára — júniusban — megjelenik szománcos-kék, vagy zöldeskék diszruhájában, vörös paizs és ugyansolyan lábakkal a t é h e l y r ö p t k — coleoptera — családjának egyik mellékághoz tartozó hengerded mellű tökéletes rovar. A fején gyöngyösen iselt csápokát, végizes lábvégein pedig két-két horogot visel.

Arataskor vigan mozog a tarlókon és az ősszerakott szalmagabosza közt, a midőn szaporán fogdoshatják össze a gyermekek és csinos, de kártékony rovarokat. Töm egészen fellépő alakjait lesepréssel vagy boronálásal (tűvis-boronával) csak részben lehet pusztítani, mert a melyek vesszőkarozás által el nem vesznek, ismét felmásznak a növényekre. A hengerrel sokkal jobban lehet pusztítani, hogy ha tömeges megjelenése nem volna nedves időjárással összekötve, t. i. midőn hengerrel vetésre menni kár nélkül sem lehet. Nem marad tehát egyéb hátra, mint az ilyen foltokat a táblában idejekorán — májusban — learsólani vagy lekaszálni és a lekaszált, befertőzött leveleket az alakokkal együtt eltávolítani (a trágyagödörbe) nehogy az egészséges növényekre tovább utazzanak. A zab még

ekkor kiheveri a bajt annál is inkább miután a Zománka alakjai nedves tavasszal pusztítának leginkább, s az ilyen időjárás a zabra kedvező.

VECYES KÖZLEMÉNYEK.

A pozsonyi márhavásár Vx egykori pozsonyi márhavásár sorsá elintéztetett. A vásárt bizottság javaslatára hat évré magánosnak adják bérbe, aki azt saját számlájára vezeti.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása

1889. évi május haváról.	
Betéttelek.	
Alladékl mult hó végén . . . frt	2827969.85
Betéttelek e hóban . . . frt	157271.38
összesen frt	2985241.23
Visszaftizetések e hóban . . . frt	178658.83
Alladékl e hó végén . . . frt	2806584.40
Leszámitolás.	
Váltótárcza-álladékl mult hó végén	1245697.01
Leszámitolt váltók e hóban frt	407028.87
összesen frt	1652725.88
Bejárt váltók e hóban . . . frt	320759.42
Váltótárcza-álladékl ehóvégén frt	1331966.46
Előlegezesek k é z i z á l o g o k r a .	
Alladékl a mult hó végén . . . frt	1028903.58
előlegeztetett e hóban . . . frt	104679.24
összesen: frt	1133582.82
bejárat előlegek e hóban . . . frt	190035.37
Alladékl e hó végén . . . frt	943547.45
J e l z á l o g o s k ö l e s ö n ö k .	
Alladékl mult hó végén . . . frt	721430.16
előlegeztetett e hóban . . . frt	4300. —
összesen: frt	725730.16
törlesztetett e hóban . . . frt	3805. —
Alladékl e hó végén . . . frt	721925.16
Pénztár forgalom.	
Alladékl mult hó végén . . . frt	39919.94
bevételek e hóban . . . frt	818540.99
összesen: frt	858460.93
kiadások e hóban . . . frt	828111.60
Pénztári álladékl e hó végén frt	30349.33
Arad, 1889. június hó 1.	

Az igazgatóság.

— Szezs-üzlet. —

(Június 1.)

(B.) Szezs A mult héten is a forgalom korlátolt, a hangulat osendes volt minél fogva az árak ismét hanyatlottak. Mai jegyzésünk: Készaru nagyban 49.75—50, kicsinyben 50.50—, hordó nélkül pr. 100 L %. 35 frt fogyasztási adóval

— Budapesti gabonatorzoda. —

(Június 1.)

Elegendő kínálat, jó vételkedv. Forgalom 107000 m. Oszli buza 6.91—92 Oszli árpa 5.42—44. Mai—Juniusi tengeri 4.56—57 Juli-augusztusi tengeri 4.08—09

Hivatalos árfolyam

abudapesti áru-és érték társadán 1889. év június hó 1-én.

Magyar aranyáradekl 4. sz.	101.00
magyar papíráradekl 5.	96.30
magyar vasuti kölcsön	141.76
magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	100. —
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	100. —
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	100. —
magyar földterhermentési kötvény	106. —
magyar földterhermentési köv. száradék	105. —
Temesvári földterhermentési kötvény	105. —
Temesvári földterhermentési köv. zár.	105. —
Erdélyi földterhermentési kötvény	105. —
Horrád-ásvány földterhermentési kötvény	105. —
Magyar szőlőszarvasítási kötvény	93.75
Magyar groményországi kötvény	128.25
Tiszszabadlyoszi és szegedi országgy.	144. —
Osztrák járadék papírban	85.50
Osztrák járadék ezüsterben	85.75
Osztrák járadék aranyban	109.50
1860-iki osztrák államsorokgy	144. —
Osztrák-magyar bankrésztvény	904. —
Magyar hitelbankrésztvény	514.75
Osztrák bitelenéze írtésztvény	305.50
Cs. és ki. arany	5.48
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.42
Német biradalmi márká	53.05
London	118.30
20 márkásarany	116.1

MEGHALTAK ARADON.

(1889 május 25-től május 31-ig.)

Belváros — Gábor Nándor, 66 éves. földbírtokos, rákosny. — Zapletal szű. Szalay Teréz, 59 éves, Zenés özevgye, sorvadás. — Frank Katinka, 22 éves, kőfaragómester leánya, gümökör. — Hunyadi János, 6 hét, cipész fia, gyomor-bél hurut. — Ujtele p. — Hegedus Mariska, 4 év, vasuti munkás leánya, gümökör. — Hát Etelka, 4 év, barozzó leánya, torokgyik.

Feloldás szerkesztő:

HUNDY ARPAD.

NYILTTÉR.

Wittmann Károly kerthelyisége.

Van szerenősem a nagyérdemű közönőség becses tudomására hozni, hogy

Kerthelyiségemben

ma vasárnap, fojó hó 2-án a 39-ik gyalogezred zeneकरa

bucsu-hangverseny

rendez.

Kezdeté este 8 órakor.

Beléptidij 10 kr.

Teljes tisztelettel

Wittmann Károly.</

